

המקבל שדה מחבירו פרק תשיעי בבא מציעא קד.

עין משפט
נר מצוה

א עין בעור ש"ע ח"מ
ס"י שכל ספק א
בהג"ה:
ב מ"י פ"ח מהל'
מכירה הלכה ד' סמג
עשין פ"ב פ"ט ח"מ ס"י
ר"ח ספק ח'
יא ג ד מ"י ש"ס טו"ש
ש"ס ספק יח'
יב ה ו מ"י פ"ח מהל'
שכח ספק ב' בהג"ה:
שכירות הלכה ד' סמג
עשין פ"ט טו"ש ח"מ ס"י
שכח ספק ב' בהג"ה:
יג ז ש"ס הלכה יג
סמג ש"ס טו"ש ח"מ
ס"י שכל ספק ב'
יד ה טו"ש ח"מ ס"י סמג
ספק טו'
טו ט מ"י פ"י מהל'
שגגות הלכה ו' סמג
עשין ר"ח:
טז י מ"י פ"ג מהלכות
מלוה ולוה הלכה ו'
סמג לאוין קפ"ח טו"ש
ח"מ ס"י ז' ספק יט'

מוסף רש"י

בית בור. לפי חשבונו
סמכים מחל השבן (ב"ב)
א. אדם מביא קרבן
עשיר על אשתו. שם
עני ולא הספיק להביא
קרבן עני עד שנסת' לו
הי' זה מביא קרבן עשיר
על אשתו וכן כל קרבנות
שהיא חייבת קודם לכן
ואפילו קרבן קבוע שאינו
נעלה ויורד (ויד' ב"ב).
ולא אמרין דאע"פ שנשאת
לעשר עניה היא דמה
שקונה אשהקנה בעלה אלא
כל הקורבנות שחייבת מביא
עליה (נדרים לה) משכבו
והשיב לו המשבחין ומה.
זה לאחר שהשיב לו את
העבט, שומטו. מלוה,
מעל גבי בניו. ואין
נעשה אלא כשאר מטלטלים
שליח דלא משמעדי לבעל
חוב. דכיון דמשמיה קמיה
(לקטן קיד).

ראפ"ש לאתויי בדו"א. וא"ת אפילו לא אפשר נמי אלא
מנכין לו דכיון דלא יצא נהרא רבה מו לא היו מכת
מדינה וי"ל דנקט האי טעמא לאשמועינן דאפילו יצאו נמי שאר
יאורי שדות אחרים דהשתא היו מכת מדינה אפילו הכי אינו מנכה

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

לו כיון דאפשר לאתויי בדו"א מנהרא
רבה דדוקא באלה חגב או נשדפה
שאיין יכול לתקן הקלקול ע"י שום
טורח מנכה לו אי נמי יש לומר דודאי
במכירות לא היה צריך לטעם זה
אפילו בלא אפשר לאתויי אחי שפיר
אכל משום קבלנות אינטיקין שלא
יוכל לומר לא אתעסק בה ואפ"ה
לא אשלם במיטבא לפי שאינו
מחוייב להציא מנהרות אחרים
הרחוקים ביותר ועל כן הולך לומר
דלא יצא נהרא רבה ומצי לאתויי
בדו"א ולכן מחוייב לעשות בקבלנותו:
הנ"י תרי מתני' קמייא איתגהו
בין בחברותא ב' ואע"ג

דכשם שחולקין בתצוה ליתא
במכירות מ"מ עיקר מילתא דהיינו
רישא מיירי בין במכירות בין
בקבלנות: **א"ר** ואידר דאמר ל"ה
מחביר דחומר. לנאורה משמע
דא"ל חומר למחביר הוא קפידא בלאו
האי טעמא מדלא קאמר אידי ואידי
בין אמר ליה חומר למחביר בין אמר
ליה מחביר לחומר [א] אכל אי אפשר
לומר כן דהא מתני' דא"ל חומר
למחביר איירי דקמני א"ל חומר לי
שדה בית השלחין ואפ"ה משום האי
טעמא דוקא הוא קפידא ולאו דוקא
נקט מחביר לחומר דה"ל חומר
למחביר אלא משום דשמואל לא משכח
קפידא במחביר לחומר קאמר רבינא
דבמחביר לחומר נמי הוא קפידא
ככה"ג דאיירי מתני':

ה"ה דורש ל"שון הדיוט. לשונות
שלא תיקון חכמים לכתוב
אלא הדיוטות ויורגלו לכוונתן
דורש ואפילו לא כתב כאילו נכתב
דאי דוקא כשכתב מה היה דורש
פשיטא שיש לו לקיים כמו שהתנה
דלא לאו אסמכתא היא:

הב"י גרסינן בתוספתא דכתובות א'
אדם מביא קרבן עשיר על
אשתו וכן כל קרבנות שהיא חייבת
שך כתב לה אחריות דלית לך עלי
מן קדמת דנא פ"י כל קרבנות
שהיה חייבת קודם שנשאת לו יציא
בעצורה שכתב לה אחריות דלית לך
שאתה חייבת יאה עלי מן קדמת
דנא אפילו חובות שקדמו לנישואין
ודוקא בקרבנות שהן חובה לכפרתה
כגון לידה ויציאה וזרעת או להכשירה
לאכול בתרומה או לשמות ציין אם
היא נזירה והכי איתא גירושלמי
בכתובות דפרק נערה דקמני התם
אפילו אכלה חלב או מיללה שבת
משמע דוקא צהני שצריכה להציא
אכל קרבנות שגדרה ונדדה קודם

משכמה לה בין בחבירות ובין בקבלנות. ככולן יש לומר לקדור
יקדור לעקור יעקור דכל מה שיש לו לטעון בקבלנות יש לו לטעון
במכירות. וגבי יצא המעין אם אמר חכור לי שדה [צית] שלחין זו
כי היכי דבמכירות כי יצא המעין מנכה לו הכי נמי בקבלנות אם

איבעי לך לאתויי בדו"א אמר רב פפא אהני
תרתי מתניתא קמייא משכחת לה בין
במכירותא בין בקבלנותא מכאן ואילך
דאיתא בקבלנותא ליתא במכירותא ודאיתא
במכירותא ליתא בקבלנותא: אם אמר לו
חכור לי שדה בית השלחין זה [וכו'] ואמאי
לימא ליה שמא בעלמא אמרי לך מי לא
תניא אהאומר לחבירו בית בור עפר אני
מוכר לך אע"פ שאין בו אלא לתך הגיעו
שלא מוכר לו אלא שמא והוא דמתקרי בית
בור יכרמא אני מוכר לך אע"פ שאין בו גפנים
הגיעו שלא מוכר לו אלא שמא והוא דמתקרי
כרמא יפרדס אני מוכר לך אע"פ שאין בו
רמונים הגיעו שלא מוכר לו אלא שמא והוא
דמתקרי פרדסא אלמא אמר ליה שמא
בעלמא אמרי לך הכא נמי גימא ליה שמא
בעלמא אמרי לך אמר שמואל לא קשיא
הא דאמר ליה מחביר לחומר הא דאמר ליה
חומר למחביר אמר ליה מחביר לחומר שמא
בעלמא א"ל א"ל חומר למחביר קפידא
רבינא אמר אידי ואידי דא"ל מחביר לחומר
מודקאמר זה מכלל ידקאי בגוה עסקינן
בית השלחין למה ליה למימר דקאמר ליה
בית השלחין כדקיימא השתא: **מתני'**

המקבל שדה מחבירו והובירה שמיין אותה
כמה ראויה לעשות וגותן לו שך כותב לו
אם אוביר ולא אעביר אשלם במיטבא:
גמ' ר"מ היה דורש לשון הדיוט דתניא
ר"מ אומר אם אוביר ולא אעביר אשלם
במיטבא רבי יהודה היה דורש לשון הדיוט
דתניא ר' יהודה אומר אדם מביא קרבן
עשיר על אשתו וכן כל קרבן וקרבן שהיא
חייבת שך כותב לה אחריות דאית לך
עלי מן קדמת דנא הלל הוקן היה דורש
לשון הדיוט דתניא אנשי אלכסנדריא היו
מקדשין את נשותיהם ובשעת כניסתן לחופה
באין אחרים וחוטפים אותם מהן ובקשו
חכמים לעשות בניהם ממזרים אמר להן הלל
הוקן הביאו לי כתובת אמכם הביאו לי
כתובת אמן ומצא שכתוב בהן לכשתכנסו
לחופה הוי לי לאינתו ולא עשו בניהם ממזרים
ר"י בן קרח היה דורש לשון הדיוט דתניא
ר"י בן קרח אומר המלוה את חבירו
לא ימשכנו יותר מחובו שך כותב לו
תשלומתא דאית לך עלי כל קבל דיכי טעמא
דכתב ליה הכי הא אי לא כתב ליה הכי
לא קניא והא אמר רבי יוחנן מושכנו והשיב
לו המשכון ומת שוממו מעל גבי בניו
אהני

ללא משתעבדי לבעל חוב דכיון דמשכניה קנייה כי ידיה לגוביינא:
אחי

אי כיושם הוי אי כלוקח הוי ואין המלוה מוציא מיד הבעל אי כיושם הוי ומוציא אלא בנכסים שהכניסה לו אכל מנכסי הבעל פשיטא דלא
גבי וה"ה לוותה כשהיא תחתיו ללוקח מה שאינו משועבד לה דלא משלם ובלא שום ראייה דבר פשוט הוא דל"כ אם יקניטה תלוה ותשלך
לאיצוד ותחייבנו ק' מנה בכל יום אכל במזירות אין לחוש שמדור ותפסקו וצנדרים וצנדרות נמי אם היה חייב לשלם היתה מפסקת לו כמה
וכמה דאפילו יוכל להפר דחשיב כדברים שבין צניח משום הפסק ממונו יש לחוש שמא תדור ותפרע קודם שישמע ואפילו ישמע ויזמין
דמיטב דאמר צנדרים ב' נערה (דף עב.) ודלא כ' כרב אחא שהורה שהבעל חייב לפרוע חובת אשתו שלוותה קודם שנשאה מכה דר'
יהודה דהכא: **לא** ימשכנו יותר מחובו. דלף על גב דלן משלם לו הגירעון אלא בכתב מכל מקום לא ימשכנו יותר מחובו:
טעמא דכתב ליה הכי והא אמר רבי יוחנן ב' ותימה והא כיון דדריש לשון הדיוט אפילו לא כתב נמי כדפרישית לעיל ומאי
פריך לרבי יוחנן וי"ל דאם איתא דרבי יוחנן דאמר שוממו מעל גבי בניו דמכה לשון הדיוט קאמר היה לו לפרש:

(א) ב"ב ז' ט' לעיל עב.
[לקטן קט. א] (א) [תוספתא
דכתובות פ"ד.] (ד) נדרים
לה: מיר. כד. נגשים
פ"ד [מ"ב.] (ה) [סויתא
דמילתא שך כותב לה
וכי ליתא במשנה לך
שפיר גרסינן דמילתא היא
חוס' דכתובות פ"ד ע"ש.]
(ו) [ע"י חוס' יצמות קח.
ד"ה בית הלל וחסין
כתובות ג. ד"ה שאין.]
(ז) [תוספתא דכתובות פ"ד.
[תוספתא דכתובות
פ"ד.] (ט) [לקטן קיד: ושם
הג"י משכנו ומת שוממו
כי וביה ג' העיר ע"י
שמש א' וע"ש דרש"י.]
(י) פ' הוא רב אחא
גאון ויש גורסין כרב אחא.
רש"י.] (כ) [ע"י מהר"ם
ורש"י ורש"א.]

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ה"ג
לה במ"ב י"ב בפ"ה
מזרע במגילת מלך
פ"ד: (ב) בא"ד אחרין
דאית בל"ל וזאת א'
נמחק: (ג) חוס' ד"ה ה"ג
בתוספתא דכתובות פ"ד
דחס:

הגהות הגר"א

[א] חוס' ד"ה אידר. אכל
ס"י י"ב ורמ"ה חולק: